

Känner rädsla - men ska jobba för ökad tillit

I spåren av sommarens terrorattacker känner jag rädsla. Känslan smyger sig på trots att jag inte vill det. Den bosätter sig innanför de rationella argumentens vallgravar. Rädslan riskerar förgifta mig inifrån.

Som många tog jag starka intryck av terrorattacken i Nice. Människor promenerar i den ljumma sommarkvällen, ovetande om att deras liv är på väg att förändras. En lastbil med släckta lyktor ser ut att vara på väg mot folkmassorna, det måste vara ett misstag. Men det är inget misstag.

Terrorns kallblodiga aktörer slår till, de som menar sig känna sanningen och tror sig ha rätt att bestämma över liv och död. Händelsen utspelade sig för en knapp månad sedan. Lite tidigare var flygplatsen i Atatürk terrorismens huvudscen, innan dess gayklubben i Orlando. Och nyligen Saint-Étienne du Rouvray, gisslandramat som slutade med dödlig utgång för en äldre prästkollega.

För dem som miste sina anhöriga vid dessa tillfällen förstördes livet. För oss som står på avstånd går livet vidare och vardagen tar över. Vi vänjer oss vid det fasansfulla. Terrorrapporter integreras som det ”nya normala”. Ibland skäms jag över hur lätt det är att släppa bilderna. Samtidigt märker jag hur rädslan har bitit sig fast.

Nyligen mellanlandade min äldste son i Rom. Den nya normala ryggmärksreaktionen; det händer väl inget? Som många andra har jag stått i ankomst- och avresehallar under sommaren. Rädslans nya normala fråga; allt är väl som det ska?

Stillsamma semesterfirare i Nice. Förhoppningsfulla anhöriga på en flygplats i Turkiet. Festande unga på en nattklubb i USA. Bedjande människor i en sömning förort till Rouen. Så smärtsamt oskyddade de var. Så mänskligt utsatta. Precis som vi. Frågorna ligger precis under ytan i våra liv och i vårt samhälle. När händer det hos oss? När går idyllen sönder? När drabbas jag?

Den rationella sidan av mig försöker vifta bort rädslan. Det jag tränger undan och inte låtsas om kanske slutar göra ont. Inte så sällan skyndar

sannolikhetsläran artigt till hjälp. För det är ju mer sannolikt att dö i x, y och z än i en terrorattack. Ändå har rädslan en märklig förmåga att ta över. En inkräktare i hjärtats sköra rum. En objuden gäst i det känsliga samtalet om världens framtid.

Vad gör rädslan med mig? Den leder till misstänksamhet och fördriver kärleken. Den manar till oförsonlighet. En rädd människa tar ut distans och håller sig på avstånd. Den som ser annorlunda ut kan vara farlig och den som tror och tänker på annat sätt är ett möjligt hot.

Säkrast då att umgås mest med den som liknar mig. Det är alltid enklast att bilda sig en uppfattning om den andre lite på håll. Fördömanden om andras sätt att leva formas ofta utan kontakt med dem det gäller. När jag känner någon som är olik mig blir det svårare att döma, svårare att hålla misstänksamheten vid liv. Och lättare att älska.

Rädslans motsats är tillit. Tillit bygger på upprepade erfarenheter av att andra är att lita på. Man måste våga lita på för att få erfarenhet av att det går. Rädslan kan finnas utan att jag är i dess grepp. Jag kan förhålla mig till den och välja vad den får mig att göra. Mod är aldrig frånvaro av rädsla, utan att göra det man vet är gott trots att man är rädd.

Under sommaren har jag många gånger återvänt till evangeliets berättelse om hur Jesus går på vattnet. För mig handlar den om just tillit och rädsla, det är inte en hokus pokus-berättelse om något bevisligen omöjligt. I Bibeln är vattnet ofta symbolen för tillvarons kaosmakter. När Jesus går på vattnet är det ett sätt för de bibliska författarna att berätta att tilliten till de goda krafterna kan segra över rädslan för det som är ont. Evangeliet handlar om löftet att tillitens steg bär över terrorrädslans kaosdjup.

I spåren av sommarens terrorattacker känner jag rädsla. Den är viktig att erkänna. Samtidigt är jag fast besluten att fortsätta min del av arbetet för ökad tillit. Jag vill träna tillitsmuskeln. Närhet, lyssnande och dialog är nyckelord för ett individuellt och kollektivt framtidsbygge där tilliten ges chans att djupna trots terrorns infiltrationer. Att vägra ge misstänksamheten syre att andas är ett viktigt vapen mot de krafter som bryter sönder.

Fredrik Modéus